

Детска градина „Зорница“
гр. Сливен 8800, ж.к. „Стоян Заимов“, тел: 044/66 70 48; е
-mail: info-2004118@edu.mon.bg

Утвърдил: Директор:
/Йорданка Стефанова/

Yordanka Ganeva
Stefanova

Digitally signed by Yordanka
Ganeva Stefanova
Date: 2025.10.20 15:14:44
+03'00'

Заповед №. 88/20.10.2025 г.

П Л А Н
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ПРИ РАБОТА В СЛУЧАЙ
НА ДЕЦА - ЖЕРТВА НА НАСИЛИЕ ИЛИ В РИСК ОТ НАСИЛИЕ И
ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ
ПРИ КРИЗИСНА СИТУАЦИЯ
ЗА УЧЕБНАТА 2025 – 2026 г.

Председател на комисия:

Даниела Ангелова – учител

Членове:

1. Петрония Димова – психолог по проект BG05SFPR001-1.003-0001 „Силен старт“, от Програма „Образование“ 2021-2027г.
2. Ивилия Папазян – логопед
3. Даниела Иванова – старши учител

ПРЕДМЕТ:

Планът на Координационния съвет за превенция и взаимодействие при работа в случай на деца - жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна ситуация за учебната 2025-2026 г. е изготвен в съответствие с Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и Алгоритъм за прилагане на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Единният механизъм за противодействие на тормоза е разработен от Министерството на образованието и науката с участието на МТСП, АСП, ДАЗД, МВР, Фондация „Асоциация Анимус“ и Уницеф – България.

ОЦЕНКА НА ПРОБЛЕМА:

Бяха раздадени анкети и въпросници на родителите на децата от подготовителните групи – 3 гр. „Делфинчета“ и 4 гр. „Смехорани“. Въпросникът е разработен от Пламен Калчев за ученици, но се прилага и за нуждите на детските градини за изследване на агресивността в групите. Психологът в ДГ го адаптира спрямо възрастта на децата и необходимостта да прекарат време с родителя, в което да дискутират поведението на връстниците си в групата и взаимоотношенията помежду им. Така малчуганите споделят с майките и бащите си ако в групата има дете, чието поведение ги притеснява, и обратно – ако има такива, които демонстрират проактивно поведение – проявяват загриженост, инициативност и др.

Родителите на децата от 3 гр. „Делфинчета“ посочват, че в групата няма деца, проявяващи агресия, както и такива, които демонстрират авторитарно поведение – дават често инструкции на връстниците си, проявяват грубо отношение. Мнозинството от тях са посочили като отговор на въпроса „В какво се коренят причините за агресивността на съвременните деца?“ - родителския стил на възпитание (прекалено либерален или авторитарен).

Обратно, повечето от родителите на децата от 4 гр. на същия въпрос не посочват родителския стил на възпитание, както и проблемите в семейството, като възможни причини. Повечето са се спрели на отговор „Насилието от екрана“. Всички родители са отговорили на въпроса „Кои методи за справяне с детската агресивност, считате за ефективни с първата опция „Отговорно и активно общуване на родителите с детето“.

Родителите на децата от 3 гр. „Делфинчета“ не са посочили деца, които да проявяват агресивност. Почти всички от родителите на децата от 4 гр. „Смехорани“ са избрали да не попълват въпросника и да не посочват деца, които са склонни да са по-невъздържани.

Цел:

1. Планиране и прилагане на цялостен подход и полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на агресия и тормоз.

Задачи:

1. Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване и ограничаване проявите на тормоза в детската градина.
2. В осъществяването на този процес да се мобилизират и координират усилията на педагогическата и непедагогическа общност, на родителите.
3. Планиране на дейности за интервенция при случаи на тормоз в детската градина.

ДЕЙНОСТИ:

I. С децата на ДГ „Зорница“:

1. Оценка на проблема чрез мнението на децата и родителите с помощта на стандартизирани въпросници в III-та и IV-та група;

Срок: Постоянен

Отг.:

Учителите на III и IV гр. и психолог

2. Провеждане на тематична родителска среща. Запознаване на родителите с правилата за безопасност;

Срок: в началото на учебната година и при необходимост

Отговорник: учители по групи

3. Провеждане на беседи и игри за запознаване на децата с понятия като толерантност, съпричастност, разбиране и уважение; формиране на просоциално поведение /споделяне, помагане, контролиране на агресията/;

Срок: Постоянен

Отг. Учителите на групите и психолог

4. Изграждане и подобряване на социални и комуникационни умения у децата чрез прилагане на игрови похвати;

Срок: Постоянен

Отг. Учителите на групите

5. Формиране и развитие на социалните умения и емоционалната интелигентност на децата - педагогически подходи и техники за социализация на деца със поведенчески проблеми; психологическа работа на индивидуално и групово равнище в направление „Превенция на агресивното поведение“;

Срок: Постоянен

Отг. Учителите на групите и психолог

6. За всички възрастови групи са изведени теми от годишното тематично разпределение, които могат да се използват за работа и анализ на проблема агресия, свързани са с правата на децата, ценностите, социалните роли и функционирането на групите.

Срок: Постоянен

Отговорник: Учителите на групите

ТЕМИ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ:

1 гр.

„Кой какъв е?“, „Заедно да поиграем“ /БЕЛ/ - Активно възприема литературен текст отначало докрай. Разбира значението на думи от литературния текст и участва в диалог за интерпретиране на настроението и постъпките на героите в текста. Определя отделни характеристики на изображенията в илюстрацията. Разбира и използва в речта си думи, обозначаващи качества и емоционални състояния.

„Най обичам да играя“ /ОС/ - Назовава игрови средства и игрови роли (лекар, строител). Знае и казва имена на приятели. Демонстрира предпочитания към място за игра и съиграчи. Взява участие в игрите и играе с радост. Има нагласа за общи игри.

„Мога сам“ /ОС/ - Възприема самостоятелни действия на деца в реална близка среда. Описва самостоятелни действия. Сравнява се с правила и норми. Осъзнава собствените си действия и резултатите от тях – облича се, подрежда, храни се сам...Формира положително отношение към себе си.

„Ден рожден“ /ОС/ - Назовава лични празници. Разпознава празничната обстановка. Описва атрибути на празника, облекло и типични предмети. Упражнява поздрав и пожелания. Изразява положителни емоции чрез оцветяване и в игри.

„Мое, твое, наше“ /ОС/ - Назовава правила за общи игри. Посочва близките си приятели. Сравнява норми на поведение. Има нагласа да сподели играчки и пособия с другите. Упражнява учтиви думи (моля, извинявай, ако обичаш).

„Ту радостно, ту тъжно“ /ОС/- Различава основни емоционални изрази на лицето. Описва причините за появата им. Посочва това, което харесва или не харесва. Разпознава игрови средства и ги използва по предназначение. Разбира, че децата трябва да спазват правила при игра. Развива наблюдателност.

„Весели игри с приятели добри“ /ОС/ - Взява участие в игри и играе с радост и удоволствие. Назовава игрови средства. Споделя играчки и пособия за игра. Посочва близки приятели. Посочва причини за това, което харесва или не харесва. Възприема норми на поведение при общи игри. Изразява привързаност.

2 гр.

„Весела дружина в детската градина“ /БЕЛ/ - Участва в диалог. Назовава предмети, лица, събития от близкото обкръжение. Изговаря ясно и отчетливо думите.

„Искам приказка“ /БЕЛ/ - Възприема отначало докрай приказка. Емоционално съпреживява съдържанието и отговаря на въпроси по текста. Разбира значението на думи и изрази от литературно произведение. Изразява отношение към постъпките на героите.

„Приятели“ /БЕЛ/ - Преразказва кратка приказка по дадени опори (картина, опорни въпроси). Изговаря ясно и отчетливо думите и подбира височина и сила на гласа. Изразява отношение към случката и постъпките на героите.

„Помагам много“ /БЕЛ/ - Възприема кратък литературен текст и участва в диалог по конкретна тема и опорни въпроси. Разбира и назовава думи за предмети и лица от най-близкото си обкръжение. Използва базов речник за назоваване и описание на отделни

характеристики на изображения в картина. Използва в речта си кратки и разширени прости изречения.

„Нашата детска градина“ /ОС/ - Има конкретни представи за деца с различия. Съдейства на другите в процеса на самоутвърждаване. Посочва съиграчи. Различава сградите на дома и детската градина. Описва собствени преживявания и постъпки, създава приятелства.

„С мен играй“ /ОС/ - Посочва съиграчи, като се съобразява с темата и игровия замисъл. Комбинира игрови средства и материали за постигане на игрови цели. Дава идеи за игра. Изразява причини за това, което харесва или не харесва.

„Заедно е весело“ /ОС/ - Споделя преживявания и постъпки. Има конкретни представи за деца с различия. Съдейства на другите в процеса на самоутвърждаване. Дава идеи за игра. Създава приятелства. Изразява положително отношение към другите деца и децата с различия.

„Весел, тъжен и сърдит“ /ОС/ - Описва собствените си преживявания и постъпки. Изразява причини за това, което харесва и не харесва. Създава приятелства. Изразява отношение към другите.

„Искам – може ли?“ - Разбира правила. Опитва емоционално да свърже желанията си с възможностите на другите за осигуряването им. Описва собствени преживявания и постъпки.

„Думички чудесни“ /ОС/ - Съдейства на другите в процеса на самоутвърждаване. Създава приятелства. Споделя собствени постъпки и преживявания. Изразява причини за това, което харесва или не харесва.

„Приятелите правят ли така?“ /ОС/ Създава приятелства. Съдейства на другите в процеса на самоутвърждаване. Споделя собствени постъпки и преживявания. Изразява причини за това, което харесва или не харесва. Има конкретна представа за деца с различия и им съдейства в процеса на самоутвърждаване.

3 гр.

„Кога какво казваме“ /БЕЛ/ - Участва в диалог, като използва адекватни речеви модели.

Проявява култура на речево общуване.

„Златното момиче – народна приказка“ /БЕЛ/ - Възприема народната приказка „Златното момиче“. Описва според основните моменти в произведението литературни герои. Разпознава епизод от приказка.

Изразява отношението си към постъпките на героите от приказката.

„Въртележка от приказки“ /БЕЛ/ - Възприема познати приказки. Описва според основните моменти в приказките литературни герои. Разпознава епизод от позната приказка. Изразява отношението си към литературно произведение и към постъпките на героите от него.

„След лятната ваканция“ /ОС/ Изразява привързаност към деца и възрастни в семейството и в близкото си обкръжение. Проявява желание за взаимопомощ в игри по двойки и в малки групи. Сравнява действията си с тези на другите и активно взаимодейства с възрастни и връстници. Има конкретни представи за проява на доверие и толерантност към другия.

„Аз съм различен“ /ОС/ Осъзнава различните чувства. Изразява желание за взаимопомощ в игри по двойки и в малки групи. Сравнява действията си с тези на

другите и активно взаимодейства с възрастни и връстници. Има конкретни представи за проява на доверие и толерантност към другия. Осъзнава собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора.

Умее да открива и описва разлики и прилики с другите хора.

„Деца имат права, но и отговорности“ /ОС/ Изразява привързаност към деца и възрастни в семейството и в близкото обкръжение. Описва отношение и поведение на възрастни и деца, които нарушават права. Прави самооценка на поведението си и разбира последиците от нарушаването на правилата в отношенията. Описва и обяснява различните роли в семейството и правата и отговорностите, свързани с тях. Притежава базови представи за правата на детето.

„Деца по света“ /ОС/ - Има конкретни представи за проява на доверие и толерантност към другия. Изразява привързаност към деца и възрастни в семейството и в близкото обкръжение. Осъзнава собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора. Умее да открива и описва разлики и прилики с другите хора. Отнася се толерантно към прояви на културни различия.

„Празникът на детето“ /ОС/ - Спазва правила за общуване по двойки и в малки групи от връстници. Има конкретни представи за проява на доверие и толерантност към другия.

4 гр.

„Отново заедно“ /БЕЛ/ - Участва в диалог; споделя лични впечатления; разказва кратка случка по въпроси и опорни думи, като използва подходящ „времеви речник“; артикулира правилно фонемите в думата.

„Писмо до приятел“ /БЕЛ/ - Участва в диалог; има представи за етикетни форми на общуване; използва в речта си думи с конкретно и обобщаващо значение;

„Балонът на гнева“ /БЕЛ/ - Възприема от начало до край приказка и се ориентира в композицията; проявява емоционално-оценъчно отношение към постъпките на героите; изразява и мотивира мнение; конструира различни по вид изречения.

„Как думите помагат“ /БЕЛ/ - Творчески преразказва позната приказка; осмисля последователността на случките и събитията; ориентира се в литературния вид и има конкретни представи за значението на изразните средства; изразява отношение, като разкрива значението на думите невербално (мимика, жест, поза).

„Лошата дума“ /БЕЛ/ - Активно възприема приказка; разбира смислови връзки между начало и край на художествено произведение, пресъздава последователността на случки и събития; конструира различни по вид изречения, използва съгласуването и подходящи свързващи думи.

„Добър пример“ /БЕЛ/ - Активно възприема художествен текст; разбира значението на думи, обозначаващи нравствени качества, и ги използва в речта си; изразява отношение в съответна комуникативна ситуация и използва целесъобразно речеви етикети при участие в диалог; споделя лични впечатления и обосновава мнението си по определен въпрос; граматически правилно конструира различни по вид изречения; проявява интерес към книги и илюстрации.

„Доброто у нас“ /БЕЛ/ - Участва в диалог; изказва и обосновава мнение; изразява се точно и ясно, като използва думи и изрази според контекста на изказване; конструира и моделира изречение; използва в речта си думи с близко значение; изписва линии и елементи, като се съобразява с редово пространство.

„Нека децата живеят заедно“ /БЕЛ/ - Възприема и заучава стихотворение наизуст; интерпретира съдържанието и съпребивява настроението; има представи за конкретното

значение на думи и ги използва в речта си; анализира звуков състав на дума; открива пропусната буква в модел; съставя и моделира изречение.

Щафетни игри /Физ./ - Сравнява се и се самооценява в игрово-двигателен и поведенчески план.

„Детство мое“ /ИИ/ - Пресъздава естетическите си чувства и преживявания в тематично-фигурална композиция.

II. С родителите на децата от ДГ „Зорница”:

1. Съвременни стратегии на взаимодействие между семейството и детската градина - родителите се привличат като партньори в дейностите по превенция, както и в случаите на интервенция;
2. Участие в родителски срещи:
 - Запознаване на родителите с плана за работа през учебната година;
 - Запознаване на родителите с правата и задълженията им;
 - Провеждане на инструктаж за безопасно поведение с подписи от родителите – подписват и декларация, с която изявяват желанието си детето им да бъде вземано от ДГ от други лица;
 - Подписват декларация, с която дават съгласието си за снимки на детето им и изготвяне на портфолио, в което се проследява детското развитие за четиригодишния обучителен период;
 - Запознаване с основните цели и задачи на образователната програма на детската градина, на тематичното разпределение по образователни направления, седмична програма, дневен режим, като последните две да се изложат на родителското табло;
 - Планиране, организиране и провеждане на тематични срещи, беседи и тренинги с родителите - обсъждане на теми, свързани с детската агресивност, техники и подходи за овладяването ѝ, значението на родителския стил и похвати на възпитание.

III. С екипа на ДГ „Зорница”:

1. **Всички, работещи с деца, са длъжни да оказват съдействие на органите по закрила на деца в риск в случай, че в детската градина има деца, които са жертви на насилие, и в случай на кризисна ситуация:**
 - Закон за предучилищното и училищното образование, в сила от 01.08.2016 г., обн. ДВ. бр. 79 от 13 октомври 2015 г.: Чл. 185. (1) Детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие са длъжни да осъществяват дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
 - Закон за закрила на детето, обн. ДВ. бр. 48 от 13 юни 2000 г., изм. и доп. ДВ бр. 58 от 23 юли 2019 г.: задължение за съдействие – чл. 7. (1) Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция "Социално подпомагане", Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи;

(2) Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна;

(3) При постъпване на сигнал в Държавната агенция за закрила на детето, че дете се нуждае от закрила, председателят ѝ го препраща незабавно в отдел "Закрила на детето" в дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на детето.

2. Къде и как да подадем сигнал?

- Дирекция „Социално подпомагане“;
- Районно управление на полицията;
- Държавна агенция за закрила на детето;
- Национална телефонна линия за деца 116 111 и на тел 112.

3. Актуализиране на информацията за понятията „насилие” и „дете в риск”:

- Правилник за прилагане на закона за закрила на детето (ППЗЗД): „Насилие над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда”;
- Закон за закрила на детето- "Дете в риск" е дете:
 - а) чиито родители са починали, неизвестни, лишени от родителски права или чиито родителски права са ограничени, или детето е останало без тяхната грижа;
 - б) което е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му;
 - в) за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;
 - г) което страда от увреждания, както и от труднолечими заболявания, констатирани от специалист;
 - д) за което съществува риск от отпадане от училище или което е отпаднало от училище.

4. Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случай на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция (КМ):

- **ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ ПО ПРЕВЕНЦИЯ**
 - 1. Координационният съвет по превенция работи в сътрудничество с учителите на групите, с ресурсните учители и с родителите;
 - 2. Координационният съвет по превенция взаимодейства с Дирекция „Социално подпомагане – Отдел за закрила на детето, с обществени организации и други, имащи отношение към обучението, възпитанието и развитието на децата;
- **ДОКУМЕНТАЦИЯ НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ ПО ПРЕВЕНЦИЯ:**
 - 1. Регистър на постъпили сигнали за случаи на тормоз или за деца в риск;
 - 2. Протоколи от работни срещи на Координационният съвет;
 - 3. Годишен план на Координационният съвет;

4. Стандартизирани въпросници, документи и материали;
- ПРАВИЛА ЗА РАБОТА НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ:
 1. Председателят отговаря за заседанията на Координационния съвет;
 2. Членовете следят за изпълнение на дейностите от плана на Координационния съвет;
 3. Основни принципи са координирането на дейностите на всички членове на Координационния съвет и взаимното споделяне на пълната информация по отделните случаи;
 4. При неясни или спорни въпроси, Координационният съвет се обръща за съдействие към директора на детската градина;
 5. Всяко заседание на Координационния съвет се регистрира с протокол, който се подписва от членовете;
 6. За всеки отделен случай се води документация, описваща конкретното действие и последващите мерки с цел изясняване на причините и преодоляване на други случаи на тормоз и насилие.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Мерките, които прилага Координационният съвет, са в съответствие с всички приложими закони, както и с Етичния кодекс на работещите с деца;
2. Провеждането на заседания на Координационния съвет по превенция в детската градина са при наложени се обстоятелства в случай на тормоз или насилие;
3. Координационният съвет отчита дейността си пред Педагогическия съвет.

Изготвил: Д. Ангелова